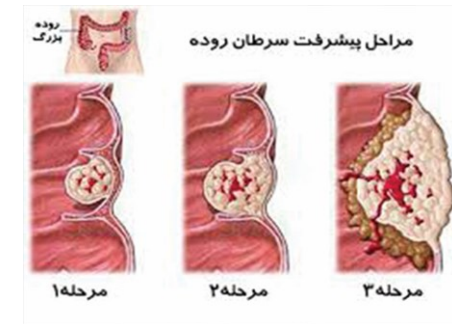

مرکز آموزشی درمانی امین اصفهان

توده روده

تهیه کننده: واحد آموزش سلامت

تایید کننده: کمیته آموزش بیمار

تاریخ تهیه: 1403

منابع: ClinicalKey، WebMD، Mayo clinic

شرح بیماری:

بدن انسان از تعداد بسیار زیادی سلول تشکیل شده است که طی یک فرآیند منظم و کنترل شده تکثیر می‌یابند. اگر تحت هر شرایطی این فرآیند، غیر قابل کنترل شود و سلول‌ها زیاد شوند، توده‌ای از سلول‌ها در بدن تشکیل می‌شود که در اصطلاح به آن تومور گفته می‌شود. دستگاه گوارش که کار هضم غذا را برعهده دارد، از لوله گوارش و اعضای مرتبط با آن تشکیل می‌شود. این لوله شامل دهان، حلق، مری، معده، روده‌های کوچک و بزرگ، راست روده و مقعد است. روده بزرگ یک لوله ضخیم‌تر اما کوتاه‌تر از روده کوچک است که تقریباً یک متر و نیم طول دارد. روده بزرگ شامل کولون، راست‌روده و مقعد می‌باشد. سرطان روده بزرگ بیماری است که در آن سلول‌های بدخیم سرطانی در بافت روده بزرگ تشکیل می‌شوند.

مراحل تومور روده بزرگ:

هر مرحله از سرطان نشانه رشد و پیشرفت تومور می‌باشد. اطلاع از مراحل سرطان روده موجب می‌شود تا پزشک درمان صحیح را انتخاب نماید.

مرحله صفر: در این مرحله سرطان فقط در سطحی

ترین سلولهای پوششی روده بزرگ یافت می‌شود

مرحله یک: در این مرحله انتشار سرطان به جزء

لایه‌های پوششی سطحی به لایه دوم و سوم روده بزرگ نیز انتشار پیدا کرده و دیواره داخلی روده نیز درگیر شده است ولی سرطان به خارج از دیواره روده بزرگ یا خارج از روده بزرگ انتشار نیافته است.

مرحله دو: در این مرحله سرطان از دیواره روده بزرگ

تقریباً خارج شده ولی غدد لنفاوی را گرفتار نکرده است.

مرحله سوم: در این مرحله سرطان غدد لنفاوی را درگیر کرده است ولی به سایر نقاط بدن گسترش نیافته است.

مرحله چهارم: در این مرحله سرطان به نقاط دیگر بدن مثل کبدی یا ریه گسترش پیدا کرده است.

علائم:

شایع‌ترین علامت ابتلا به این تومورها خونریزی همراه مدفوع و تغییر در اجابت مزاج است.

از دیگر علائمی که در موقع تومور روده ممکن است بروز نماید شامل:

خون قرمز یا خون تیره در مدفوع

اسهال، یبوست و یا احساس عدم تخلیه کامل دستگاه گوارش

کاهش قطر مدفوع

ناراحتی عمومی شکم مانند دفع دردناک گاز شکم، نفخ، احساس پری و یا دردهای دل پیچه‌ای

کاهش وزن بدون علت

خستگی و ضعف

تهوع و استفراغ

علل و عوامل خطر:

از عللی که در ایجاد تومور روده دخیل می‌باشند به عوامل زیر می‌توان اشاره نمود:

سن بالای ۵۰ سال

سابقه سرطان روده بزرگ یا راست روده در خانواده

سابقه ابتلا به سرطان روده بزرگ و راست روده، تخمدان، رحم و سرطان پستان

سابقه ابتلاء به پولیپ در روده بزرگ

سرطان در مرحله بسیار اولیه تشخیص داده شود ممکن است عمل جراحی بدون باز کردن شکم و از طریق عبور لوله از راه مقعد به داخل روده بزرگ توسط پزشک انجام شود.

- اگر اندازه سرطان بزرگتر باشد پزشک عمل برداشتن سرطان به همراه مقادیری از بافت سالم اطراف آن را انجام می دهد و دو طرف سالم روده بزرگ به یکدیگر دوخته می شود. اگر پزشک قادر به دوختن دو سر روده بزرگ به یکدیگر نباشد منفذی به خارج از بدن تعبیه کرده تا مواد زائد از آن دفع گردد این روش کلهستومی نامیده می شود.
- شیمی درمانی: اگر چه پزشک سرطان را تاجایی که امکان دارد و در دید او قرار گرفته بیرون خواهد آورد ولی گاهی به بیماران پیشنهاد شیمی درمانی پس از عمل جراحی داده می شود تا اگر سلول سرطانی باقی مانده از بین برده شود. این روش درمان مکمل نامیده می شود.
- رادیوتراپی یا پرتو درمانی: پرتو درمانی از طریق استفاده از اشعه ایکس و سایر پرتوها جهت کشتن و یا کوچک کردن توده های سرطانی بکار می روند.

دارو:

- پزشک از داروهای زیر جهت درمان دارویی استفاده می نماید:
- در صورت تجویز آنتی بیوتیک، طبق دستور پزشک در فواصل معین و یک دوره کامل مصرف کنید.
- مصرف مسکن را طبق تجویز پزشک مصرف نمایید.

خون نهفته در مدفوع: این آزمایش خون نهفته در مدفوع را بررسی می کند.

تنقیه باریم: روشی که در آن باریم مایع به داخل روده بزرگ از طریق مقعد تنقیه میگردد. باریم یک فلز سفید نقره ای است که در

تصویر دستگاه گوارش پائینی توسط اشعه ایکس کمک کننده است.

سیگموئیدوسکوپی: دستگاهی است که توسط آن پزشک با لوله نازک نوری، انتهای روده بزرگ را برای یافتن پولیپ، تومور و یا نقاط غیر طبیعی مورد آزمایش قرار می دهد.

اگر در حین آزمایش پولیپ و یا بافت غیر طبیعی یافت شود پزشک می تواند آنها را بردارد و جهت آزمایش بهتر از میکروسکوپ استفاده نماید.

کولونوسکوپی: بررسی سراسری داخلی روده بزرگ توسط لوله نازک نوری که از مقعد وارد می شود. اگر در طول آزمایش پولیپ و یا نقاط غیر طبیعی یافت شود پزشک آن را جهت آزمایش توسط میکروسکوپ بر می دارد.

نمونه برداری (بیوپسی): برداشتن سلول ها و یا بافت ها جهت آزمایش در زیر میکروسکوپ

درمان:

تومورهای روده بزرگ در مراحل اولیه تشخیص، یعنی در مرحله یک و دو، به طور قطعی درمان می شوند و فرد می تواند زندگی عادی خود را داشته باشد. سه نوع درمان استاندارد مورد استفاده قرار می گیرد عبارتند از:

• جراحی: برداشتن سرطان توسط عمل جراحی شایع ترین نوع درمان است که در همه مراحل تومور روده بکار می رود. اگر

• سابقه ابتلاء به کولیت السروز (زخم های متعدد در سلول های پوششی روده بزرگ)

• مصرف غذاهای چرب، الکل و سیگار

عوارض:

• به دنبال تومور روده ممکن است عوارض زیر در فرد ایجاد شود:

• عود مجدد تومور

• متاستاز یا انتشار تومور به اعضاء دیگر بدن

• عوارض شیمی درمانی و پرتو درمانی

تشخیص:

• جهت تشخیص تومور روده پزشک ممکن است اقدامات زیر را انجام دهد:

• معاینه مقعد با انگشت دست توسط پزشک پس از پوشیدن دستکش و آغشتن آن به ژل مخصوص انگشت را داخل مقعد بیمار کرده و بدنبال توده یا نقاط غیر طبیعی می گردند و از مدفوع بدست آمده آزمایش خون نهفته بعمل می آورند.

